

Министерство на иновациите и растежа Главна дирекция “Европейски фондове за конкурентоспособност” – Управляващ орган на ПКИП	НАРЪЧНИК ПО ПРОГРАМА „КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА” ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 Г. (ПКИП)		Вариант 4
	Глава 4 Приложение 4.1.3.	ПРОЦЕДУРИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ Образец на Методология и критерии за подбор на операции	страница: 1/6
	Одобрен от: Ръководител на Управляващия орган		Дата: април 2025 г.

МЕТОДОЛОГИЯ И КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР НА ОПЕРАЦИИ

1. Основни параметри	
Управляващ орган	Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност”, Министерство на иновациите и растежа
Програма	Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията” 2021-2027 (ПКИП)
Приоритет	Приоритет: 2. Кръгова икономика
Специфична цел	Специфична цел: RSO2.1. Насърчаване на енергийната ефективност и намаляване на емисиите на парникови газове (ЕФРР)
Наименование на процедурата/процедурите	„Енергийна ефективност и използване на енергия от възобновяеми източници в предприятията”
Цел	Предоставяне на фокусирана подкрепа на българските предприятия за подобряване на енергийната им ефективност и насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници, с което да се ускори прехода на частния сектор към климатична неутралност чрез намаляване на въглеродния отпечатък, оптимизиране на енергийната консумация и увеличаване на ВИ в енергийния микс на предприятията.
Обосновка	Въглеродният интензитет на българската икономика остава най-голям сред държавите в Европейския съюз (ЕС). Интензитетът на емисиите на парникови газове е почти четири пъти по-голям от средния за ЕС¹. В тази връзка, създаването на допълнителни мерки и стимули за декарбонизация на икономиката е от решаващо значение за дългосрочната конкурентоспособност на икономиката. Съгласно Доклада за България за 2024 г. достъпността на енергията продължава да бъде ключов фактор за конкурентоспособността. Високите цени на енергията продължават да поставят предизвикателства пред конкурентоспособността на България. През 2023 г. цените на енергията намаляха в сравнение с рекордно високите стойности, наблюдавани през кризата от 2022 г. Те обаче остават над средните стойности, регистрирани през периода 2018—2022 г., което оказва отрицателно въздействие върху конкурентоспособността на България, особено поради силната енергоемкост на нейната икономика. Същевременно високите цели, поставени с Европейската

¹ Доклад за напредъка на действията на ЕС в областта на климата за 2023 г., https://climate.ec.europa.eu/document/download/60a04592-cf1f-4e31-865b-2b5b51b9d09f_en

Министерство на иновациите и растежа Главна дирекция “Европейски фондове за конкурентоспособност” – Управляващ орган на ПКПП	НАРЪЧНИК ПО ПРОГРАМА „КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА” ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 Г. (ПКПП)		Вариант 4
	Глава 4 Приложение 4.1.3.	ПРОЦЕДУРИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ Образец на Методология и критерии за подбор на операции	страница: 2/6
	Одобрен от: Ръководител на Управляващия орган		Дата: април 2025 г.

	зелена сделка, Европейския закон за климата, пакета „Готови за 55“ и други инициативи на Европейската комисия (ЕК) в посока намаляване на емисиите на парникови газове и постигане на климатична неутралност продължават да изглеждат трудно постижими за българските предприятия. В тази връзка реализирането на инвестиции, насочени към повишаване на енергийната ефективност и все по-засиленото навлизане на ВИ технологии в предприятията, става задължителен фактор по пътя на тяхното устойчиво развитие. Не на последно място тези инвестиции ще допринесат и за постигането на общата кумулативна цел за енергийни спестявания за периода 2021-2030 г., заложена в Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България. Настоящата мярка се явява и продължение на устойчивата подкрепа, реализирана от Министерство на иновациите и растежа (МИР) в областта на подобряване на енергийната ефективност и насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници от предприятията в страната. Чрез процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ по ОПИК над 720 предприятия получиха подкрепа. Целенасочените усилия на МИР в областта продължиха с мярка BG-RRP-3.006 „Изграждане на нови ВЕИ за собствено потребление в комбинация с локални съоръжения за съхранение на енергия в предприятията” в изпълнение на инвестиция „Програма за икономическа трансформация“ на Националния план за възстановяване и устойчивост, по която над 380 предприятия бяха подкрепени за изграждане на нови ВЕИ за собствено потребление в комбинация с локални съоръжения за съхранение на енергия в предприятията като се очаква в резултат от изпълнението до края на 2025 г. да има въведени в експлоатация нови ФТЕЦ с мощност от поне 65 000 kWp. Настоящата процедура се явява продължение на двете горепосочени мерки като се цели структуриране на бърза и лесна схема за изпълнение с предварително дефиниран списък от активи и технологии с гарантиран резултат в областта на енергийната ефективност и използването на ВИ. Процедурата е и допълваща на подкрепата, която е предвидено да бъде осигурена по линия на ПКПП чрез финансовия инструмент „Портфейлна гаранция с таван на загубите за кръгова икономика“. Мярката е със значително по-ограничен обем на инвестициите спрямо тези, които ще може да бъдат реализирани по линия на гаранционния инструмент като по този начин се цели диференциране на целевата група потенциални бенефициенти. За разлика от възможността за по-широкообхватни инвестиции, подкрепяни с финансовия инструмент, целта на настоящата мярка е да се подкрепят малки по размер инвестиции с гарантиран резултат в областта. Допълнително, по настоящата процедура е осигурена възможност за подкрепа както за закупуване на енергийно ефективно оборудване и технологии, така и изграждане на фотоволтаични системи за собствени нужди и съоръжения за съхранение на електрическа енергия (батерии), които ще допринесат за баланса
--	---

Министерство на иновациите и растежа Главна дирекция “Европейски фондове за конкурентоспособност” – Управляващ орган на ПКПП	НАРЪЧНИК ПО ПРОГРАМА „КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА” ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 Г. (ПКПП)		Вариант 4
	Глава 4 Приложение 4.1.3.	ПРОЦЕДУРИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ Образец на Методология и критерии за подбор на операции	страница: 3/6
	Одобрен от: Ръководител на Управляващия орган		Дата: април 2025 г.

	в произведената мощност на фотоволтаика и ще подпомогнат преодоляването на един от недостатъците на възобновяемите източници, а именно непостоянното производство. Реализирането на инвестициите по настоящата мярка ще подпомогне и изпълнението на целите на Енергийния съюз за сигурна, устойчива, конкурентоспособна и икономически достъпна енергия. По процедурата е разработен „Списък на допустимите категории активи“, съдържащ машини, съоръжения, оборудване, системи, СМР, фотоволтаични системи и съоръжения за съхранение на електрическа енергия (батерии), представляващи дълготрайни активи, и допустими за финансиране по мярката. Стремешът на УО е списъкът да съдържа фиксирана цена за всяка категория активи (на база мерна единица) като всяко предприятие-кандидат ще има възможност да избира един или повече от посочените активи, съобразно своите нужди за подобряване на енергийната си ефективност. Допълнително, чрез определянето на конкретна стойност на всяка категория активи, включени в списъка, се цели постигане на по-бърз и опростен процес на кандидатстване и оценка, минимизиране на риска от допускане на грешки и неточности в проектите предложения, както и ускоряване и облекчаване на изпълнението и отчитането на одобрените проекти. Инвестициите по процедурата ще са съобразени с изискванията на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ върху околната среда, допринасяйки за екологичния преход в дейността на предприятията.			
Очаквани резултати	Очакваните резултати от подкрепата по процедурата се изразяват в подобряване на енергийната ефективност и увеличаване използването на енергия от възобновяеми източници за собствени нужди от бизнеса, което ще допринесе за повишаване на конкурентоспособността и понижаване на енергийната интензивност както на ниво отделни производствени предприятия, така и като цяло за икономиката.			
Продължителност на процедурата/процедурите	2025 г. – 2028 г.			
Териториален обхват	Проектите по процедурата следва да бъдат изпълнени на територията на Република България.			
Бюджет (ЕФРР и национален)	Категория регион	Общ размер на безвъзмездната финансова помощ	Средства от Европейския фонд за регионално развитие	Национално съфинансиране
	Регион в преход - Югозападен	36 305 084.75 лева 18 562 495.08 евро	25 413 559.33 лева 12 993 746.55 евро	10 891 525.42 лева 5 568 748.53 евро

Министерство на иновациите и растежа Главна дирекция “Европейски фондове за конкурентоспособност” – Управляващ орган на ПКПП	НАРЪЧНИК ПО ПРОГРАМА „КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА” ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 Г. (ПКПП)		Вариант 4
	Глава 4 Приложение 4.1.3.	ПРОЦЕДУРИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ Образец на Методология и критерии за подбор на операции	страница: 4/6
	Одобрен от: Ръководител на Управляващия орган		Дата: април 2025 г.

	район на планиране (ЮЗР)			
	По-слабо развити региони ² - районите на планиране извън ЮЗР	89 694 915.25 лева 45 860 281.95 евро	76 240 677.96 лева 38 981 239.66 евро	13 454 237.29 лева 6 879 042.29 евро
	Общо	126 000 000.00 лева 64 422 777.03 евро	101 654 237.29 лева 51 974 986.21 евро	24 345 762.71 лева 12 447 790.82 евро
	Разпределението на бюджета по икономически сектори и категории предприятия ще бъде конкретизирано в Условиата за кандидатстване.			
Режим на държавна/минимална помощ	Помощта по процедурата ще се предоставя при условията на режим „минимална помощ” (de minimis) съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта „de minimis”. Максималният размер на помощта за едно и също предприятие в режим „минимална помощ” (de minimis), за която се кандидатства, заедно с другите получени минимални помощи от кандидата, не може да надхвърля левовата равностойност на 300 000 евро (586 749 лева) за период от три предходни години, считано от датата на предоставяне на помощта.			
2. Методология и критерии за подбор на операции				
Вид процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ	Ще се прилага процедура чрез подбор на проектни предложения съгласно чл. 25, ал. 1, т. 1 и чл. 29, ал. 1 от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ).			
Изисквания за допустимост на кандидатите	1) Да са търговци по смисъла на Търговския закон или Закона за кооперациите. 2) Да са регистрирани не по-късно от 31.12.2022 г. 3) Да са микро, малки и средни предприятия по смисъла на чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия и Препоръка на Комисията от 6 май 2003 г. относно определението за микро-, малки и средни предприятия (ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36-41).			

² „По-слабо развити региони” са районите на планиране извън Югозападен район, както следва: Северозападен район (СЗР), Северен централен район (СЦР), Североизточен район (СИР), Югоизточен район (ЮИР) и Южен централен район (ЮЦР).

Министерство на иновациите и растежа Главна дирекция “Европейски фондове за конкурентоспособност” – Управляващ орган на ПКПП	НАРЪЧНИК ПО ПРОГРАМА „КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА” ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 Г. (ПКПП)		Вариант 4
	Глава 4 Приложение 4.1.3.	ПРОЦЕДУРИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ Образец на Методология и критерии за подбор на операции	страница: 5/6
	Одобрен от: Ръководител на Управляващия орган		Дата: април 2025 г.

	4) Да са реализирали минимален размер на нетни приходи от продажби за предходен приключен финансов период, посочен в Условиата за кандидатстване.
Изисквания за допустимост на партньорите <i>(ако е приложимо)</i>	Неприложимо.
Допустими проекти/дейности	Дейности, насочени към подобряване на енергийната ефективност и използване на енергия от възобновяеми източници.
Допустими разходи	Разходи за придобиване на активи/ оборудване/ съоръжения, представляващи дълготрайни активи, и включени в „Списък на допустимите категории активи в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници”. Разходите за съответните активи в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници са допустими под формата на единични разходи в съответствие с чл. 53, пар. 1, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/1060 и чл. 55, ал. 1, т. 2 от ЗУСЕФСУ. Стойността на единичните разходи за всеки вид актив/ оборудване/ съоръжение се определя чрез прилагането на коректен, справедлив и проверим метод на изчисление, представен в „Методология за определяне на единичните разходи за активи/ оборудване/ съоръжения в областта на енергийната ефективност и възобновяемите източници, финансирани по Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 г.“³.
Минимален размер на помощта	30 000 лева
Максимален размер на помощта	100 000 лева
Интензитет на помощта	Максимален интензитет на безвъзмездната финансова помощ – до 65 % ⁴

³ След окончателното ѝ финализиране, Методологията ще бъде публикувана на интернет страницата на МИР (<https://www.mig.government.bg/>) преди официалното обявяване на процедурата. Стойностите на единичните разходи за активи/ оборудване/ съоръжения, представляващи дълготрайни активи, и включени в „Списък на допустимите категории активи в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници”, ще бъдат посочени както в Методологията, така и в Условиата за кандидатстване при официалното обявяване на процедурата.

⁴ УО си запазва правото да обяви процедурата и с по-нисък интензитет от максимално посочения

Министерство на иновациите и растежа Главна дирекция “Европейски фондове за конкурентоспособност” – Управляващ орган на ПКПП	НАРЪЧНИК ПО ПРОГРАМА „КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА” ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 Г. (ПКПП)		Вариант 4
	Глава 4 Приложение 4.I.3.	ПРОЦЕДУРИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ Образец на Методология и критерии за подбор на операции	страница: 6/6
	Одобрен от: Ръководител на Управляващия орган		Дата: април 2025 г.

Кръстосано финансиране <i>(ако е приложимо)</i>	Неприложимо.		
Критерии за подбор/ оценка на съответствието	I. Финансова стабилност на кандидата:		50
	1. Претеглен коефициент на рентабилност на EBITDA за 2022 г., 2023 г. и 2024 г.		20
	2. Претеглен коефициент на брутна добавена стойност за 2022 г., 2023 г. и 2024 г.		20
	3. Претеглен коефициент на разходите за данъци спрямо реализираните приходи за 2022 г., 2023 г. и 2024 г.		10
	II. Приоритизиране на проекти:		15
	1. Регионална приоритизация на проектите според мястото на изпълнение.		5
	2. Приоритизация съгласно Националната стратегия за малките и средните предприятия 2021-2027 г.		5
	3. Основната икономическа дейност на кандидата е в раздели, които се характеризират с високо потребление на електрическа енергия ⁵ .		5
	Общ брой точки		65
Индикатори	Показатели за резултат: ✓ Частни инвестиции, допълващи публичното подпомагане (в т.ч.: безвъзмездни средства, финансови инструменти). Показатели за крайния продукт: ✓ Подпомагани предприятия (в т.ч.: микро-, малки, средни, големи предприятия); ✓ Подпомагани предприятия чрез безвъзмездни средства.		

⁵ Конкретните раздели, посочени в критерия, са определени съгласно предоставени данни от НСИ.